

Handläggare: Ingrid Olsen Sjöström 2002-09-03
Region Ytterstad
Park- och gatubyrån
Tel: 50826750
ingrid.olsensjostrom@gfk.stockholm.se

Dnr 304-2060-02

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

**Kartläggning mm av strandskyddsbestämmelserna. Rapport (5185)
från Naturvårdsverket. Remissvar***

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Gatu- och fastighetsnämnden beslutar att överlämna och anföra kontorets synpunkter som svar på remissen.
2. Beslut i ärendet justeras omedelbart.

Olle Zetterberg

Gunnar Jensen
Stf

Ingvar Nordin

SAMMANFATTNING

Naturvårdsverket har haft regeringens uppdrag att se över gällande strandskyddsbestämmelser. Strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken 7 kap.§13 är en skyddslagstiftning. Syfte med bestämmelserna är att trygga allmänhetens tillgång till stränderna samt att bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet. Naturvårdsverket har tagit fram ett antal förslag som kommer att leda till ett effektivare strandskydd och som är bättre anpassat till regionala och lokala behov. Kontoret har valt att kommentera förändringar som huvudsakligen berör kontoret såsom t.ex. lätnader – minsta sjöarna och vattendragen undantags och eller att bredden minskas till

W:\gfk.yourvoice.se\work\2002-10-01\Tjut\25.doc

Bilaga 1: Sammanfattning av utredningen kartläggning mm av strandskyddsbestämmelserna. Naturvårdsverket. Rapport 5185

Bilaga 2: Karta 2A, 2B Strandskyddsbestämmelser i Stockholm stad

50 meter från strandlinjen - från det generella strandskyddet, skärpningar – bl.a. att länsstyrelsen ges möjlighet att förordna för områden att det ska gälla synnerliga skäl i stället för särskilda skäl för dispens i strandskyddsbestämmelserna. I lagtexten bör det framgå att i regioner med hårt exploateringsstryck anmodas respektive länsstyrelse ta initiativ till att i samråd med berörd kommun redovisa till regeringen vilka strandområden där synnerliga skäl skall gälla vid dispensgivning.

Beträffande förändringen –lättnader - finner kontoret det angeläget att de fyra mindre vattendrag, såsom Kräppladiket, Magelungsdiket, Forsån, Orhems bäckravin, (se bilaga 2 A) även i framtiden kommer att behålla sina bestämmelser då främst för att vattendragen skall kunna behålla goda livsvillkor för växt- och djurlivet. Prövning enligt olika lagar inklusive strandskyddet bör ske parallellt och om möjligt bör beslut meddelas samtidigt. Kontoret vill betona vikten av samordning mellan olika lagar.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Naturvårdsverket har haft regeringens uppdrag att

- kartlägga tillämpningen av strandskyddsbestämmelserna, bedöma om tillämpningen leder till att syftet med strandskyddet nås och vid behov föreslå åtgärder.
- utreda förutsättningarna för och konsekvenserna av dels stärkt strandskydd i tätortsnära områden med högt bebyggelsestryck, dels vissa lättnader i glesbygdsområden för att underlätta regional utveckling såsom turism och friluftsliv.

En utgångspunkt i naturvårdsverkets arbete har varit att syftena med bestämmelserna ska behållas.

Strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken 7 kap §13 är en skyddslagstiftning. Syftet med strandskyddsbestämmelserna är att trygga allmänhetens tillgång till stränderna samt att bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet.

Kartläggningen av strandskyddsbestämmelserna visar att det finns stora brister i tillämpningen. En anledning till detta är att reglerna är komplicerade och svåra att tillämpa och för lite flexibla i förhållande till olika regionala skillnader.

Naturvårdsverket har i sin utredning tagit fram ett antal förslag som enligt naturvårdsverket bedömning kommer att leda till ett effektivare strandskydd som är bättre anpassat till regionala och lokala behov

En sammanfattning av utredningen biläggs. Den som önskar ta del av utredningen kan få denna av handläggaren.

Kontorets synpunkter

Kontoret har valt att kommentera förändringar som huvudsakligen berör kontoret. På bifogade kartor 2A och 2B framgår vilka strandområden i

staden som omfattas av strandskyddsbestämmelser enligt miljöbalken 7 kap§13.

Lättnader i strandskyddsbestämmelserna (Miljöbalken, 7 kap, §14, 15 ,17 och 18)

För att få regionala och lokala anpassningar till skilda geografiska förutsättningar och till skiftande exploateringstryck föreslås ändringar.

Förslag:1. De minsta sjöarna och vattendragen undantas från det generella strandskyddet.

Undantaget avser sjöar med en areal under 0,5 ha och vattendrag med en bredd under 1 meter. Sådana småvatten och mindre vattendrag kan innehålla höga biologiska värden. Därför ges länsstyrelserna möjlighet att införa strandskydd där de bedömer att det finns ett särskilt skyddsbehov.

Förslag 2. För vattendrag som är mellan 1 och 6 meter breda minskas strandskyddsområdet till 50 meter från strandlinjen. Med hänsyn till betydelsen för växt- och djurlivet ges länsstyrelsen möjlighet att vid behov utvidga strandskyddsområdet (7 kap.14§,).

Kommentar

År 1999 omprövade länsstyrelsen undantagen från strandskydds - bestämmelserna som gjorts under 1970- och 1980- talet i länet. För stadens del tillkom strandskydd för nio olika områden varav fyra mindre vattendrag, Kräppladiket, Magelungsdiket, Forsån, Orhems bäckravin, (se bilaga 2 A). Om ovan nämnda lättnader i strandskyddet kommer att träda i kraft kommer bestämmelserna för dessa vattendrag att ändras.

Kontoret anser att förslaget att ta bort det generella skyddet för små sjöar och vattendrag gör att strandskyddets syfte inte tillgodoses. I regioner med högt exploateringstryck, relativt stor andel ianspråktaga stränder och tät befolkning föreslås det gällande skyddet därför ligga kvar. Strandskyddet ska i framtiden kunna hävas, precis som idag om särskilda skäl finns.

Förslag 4: Länsstyrelserna får utvidgad rätt att föreskriva att undantag från strandskyddet inte behöver sökas för vissa komplementbyggnader på anvisad tomtplats . (7 kap 17 § tredje stycket och 18§)

Kommentar

Naturvårdsverket skriver att man kan bortse från växt och djurlivet eftersom att "en tomtplats oftast består av trädgårdsmark". Kontoret anser att även trädgårdsmark kan vara av stort värde för växt och djurlivet. Nämnas kan också att långtifrån all tomtplatsmark har trädgårdskaraktär.

*Skärpningar i strandskyddsbestämmelserna (Miljöbalken, 7 kap, §15, 18§)
Trots gällande strandskydd exploateras stränderna. Strandskydds-
bestämmelserna räcker inte för att skydda stränderna mot exploatering.*

Förslag 1. Länsstyrelsen ges möjlighet att förordna för områden att det ska gälla synnerliga skäl istället för särskilda skäl för dispens om det behövs för att strandskyddets syften ska kunna upprätthållas på sikt. Förordanden om synnerliga skäl bör vara beslutade och redovisade till regeringen tre år efter att lagen träder ikraft

Kommentar

I lagtexten bör det framgå att i regioner med hårt exploateringsstryck anmodas respektive länsstyrelse ta initiativ till att i samråd med berörd kommun redovisa till regeringen vilka strandområden där synnerliga skäl skall gälla vid dispensgivning.

Förslag 2. Ett förordnande om upphävt strandskydd i ett område med detaljplan ska omprövas om gällande detaljplan ändras eller ersätts.

Kommentar

Det är av stor vikt att strandskyddet uppmärksammas och träder ikraft om inga särskilda skäl finns till att det inte ska göra det vid en detaljplaneändring. Detta gäller speciellt för staden.

Förslag 3. I områden där strandskyddet upphävs genom detaljplan ska planen, om möjligt alltid omfatta fri passage för allmänheten mellan strandlinjen och den bebyggelse eller de andra anläggningar som planen avser.(7 kap.15a§, bilaga 2)

Kommentar

Det är av stor vikt att tillgängligheten till stranden värnas i samband med att ett strandskydd upphävs. Skydds- och skötselplaner för flora och fauna bör också läggas in vid sådana händelser. Både genom att goda livsvillkor för flora och fauna ska värnas genom en allmän formulering och att särskilt viktiga biotoper och artförekomster skyddas och sköts efter sina särskilda krav. Därutöver bör formuleringen i förslag 3 vara ”.... om möjligt omfatta fri passage....” dvs alltid bör utgå.

Bättre samordning mellan strandskyddsbestämmelserna och annan lagstiftning

Förslag1. Fastighetsbildningslagen förtydligas så att frågan om dispens från strandskyddsbestämmelserna prövas före en prövning av fastighetsbildning (lagförslag lämnas inte).

Förslag 2. Plan- och bygglagen förtydligas så att frågan om dispens från strandskyddsbestämmelserna prövas före en prövning enligt plan- och bygglagen.

Förslag 3. Innan en miljökonsekvensbeskrivning godkänns i samband med projektering av vägar och järnvägar, liksom av andra typer av infrastruktur, ska frågan om dispens från strandskyddsbestämmelserna vara prövad (lagförslag lämnas inte)

Kommentar

Kontoret tycker att det är positivt att strandskyddsbestämmelserna lyfts fram och klaras ut i ett tidigt skede i samband med förändringar i markanvändningen och vill betona att det är samordning mellan olika lagar som saknas idag. Därför bör man sträva efter att prövningarna enligt olika lagar, inklusive strandskyddet sker parallellt och att om möjligt beslut från de olika prövningarna meddelas samtidigt. Detta för att processen ska bli mer begripligt för den sökande.

Förslag till förtydliganden i kap 7 miljöbalken (MB) respektive förordningen om områdesskydd (FOM)

Förslag 1. Syftet i 7 kap 13§ förtydligas enligt vad som framgår av förarbetena och påföljande paragrafer. På så sätt framgår att 13§ att syftet är långsiktigt, att allemansrättsligt nyttjande av stränderna är ett skyddssyfte och att syftena uppnås genom iakttagande av bestämmelserna i 14-18 §§.

Förslag 2. I lagen införs ett förtydligande som visar att beslut om utvidgning eller upphävande av strandskyddet kan ändras på samma sätt som det beslutades (kap7.14§, bilaga 2)

Förslag 3. Naturvårdsverket avser att i nya allmänna råd redogöra för vad som kan utgöra särskilda skäl för dispens från strandskyddsbestämmelserna.

Förslag 4. Förutsättningarna för strandskyddet ska kunna upphävas i ett detaljplanerat område anges direkt i författningstexten (kap7. 5§, bilaga 2).

Förslag 5. Bestämmelserna ändras så att en ändring av byggnaden inte får medföra att allemansrättsligt tillgängliga områden tas i anspråk. (7 kap. 16§ , bilaga 2)

Förslag 6. 7 kap.16§ miljöbalken ändras så att det klart framgår att en bedömning som avser djur- och växtliv ska hänföras till det område som påverkas av den åtgärd som undantaget från strandskyddet avser.

Kommentar

Förtydligande av lagen är mycket positivt vid tillämpningen av lagen.

Förslag 4. Under de närmaste åren föreslås länsstyrelserna kartera stränderna i de områden där strandskyddet övervägs att skärpas.

Kommentar

Vid en sådan kartering förutser kontoret att arbetet sker i samråd med respektive kommun.

Naturvårdsverket avser att vidta följande åtgärder för att förbättra tillämpningen av strandskyddsbestämmelserna.

S

Gällande allmänna råd och anvisningar uppdateras och här beskrivs en metod för att kartlägga och bedöma strändernas värden från strandskyddssynpunkt.

En samlad utbildningsinsats genomförs.

Naturvårdsverkets webbinformation om strandskydd förbättras.

Kommentar

Alla former av att sprida kunskap om bestämmelsernas syfte och innebörd är positivt.

SLUT